

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr. za pol leta 1 gold, 70. kr. za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gol 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 8. januarija 1890.

Obseg: Krave odvaditi brcanja. — Vnetje vimena, ovčič ali sajavec na vimenu. — Razne reči. — Zemljepisni in narodopisni obrazi. — Politične stvari. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Krave odvaditi brcanja.

V nekem ameriškem listu popisuje živinorejec na dobrem glasu John March, kako mlado kravo ukrotiti ter jo brcanja odvaditi. On pravi: Tisto sredstvo je najboljše, katero je najlaže ter praktično in preprosto.

Njegovo sredstvo je pa tole: Vzemi trdo vrvico iz mehke, a trdne tvarine. Najboljša vrvica je izpletena iz odrezkov suknja ter dolga 50 do 75 cm ter zato 3 do 4 cm široka, da se ne zareže v kožo. Na enem konci naredi kakih 8 cm dolgo zanjko, na drugem pa pritrdi

Podoba 1.

ravno tako dolg in 3 cm debel klinec. Klinec naj ima na sredi zarezo, v katero pride vrvica, vsled česar ne more zdrčati iz klinca. Vrvico rabi potem tako: Sedi h kravi, kakor bi jo hotel mlesti, primi vrvico z desno roko in jo ovij okoli nasprotne strani pod skočnim členom, potem jo potegni okoli spodnje noge in zatakni

klinec v zanjko. Ako bi bila vrvica morda predolga, zasukaj jo med nogama nekaterokrat navzkriž. Krava je na ta način povezana, kakor kaže podoba 1., in pripravljena za molžo, da ne more prav nič brcati. Najboljši čas pričeti krave povezavati je kmalu potem, ka-

dar se otele, ob začetku v hlevu, pozneje pa tudi na paši in na planini.

Vnetje vimena, ovčič ali sajavec na vimenu.

Večkrat se primeri, kadar se oteli krava, da se ji vime vname in oteče. Ta otek imenujejo po kmetih ovčič ali sajavec.

Ker se pa tako prisadno vnetje tudi drugekrat, ne ravno vselej le ob otelitvi primeri, govorili bodemo, v obče ob otoka vimenskem ali sploh o ovčici ali sajavci, ker iz srca želimo, da bi vsak gospodar in vsak, ki ima z živino opraviti, dobro poznal to bolezen, katero dostikrat nespametno vražam pripisujejo in zavidne sosedinje in sosede ali celo copernike dolžijo, da so živini „naredili.“ Nije bolezniki katere bistvo je tako očitno kakor te.

Ali če vime oteče, vzroki so lahko mnogovratni, in na tem, da to razločimo, je pri zdravljenji vse ležeče. Kaj more neki biti v oteklem vimenu?

Včasih je v njem le zastalo mleko, še brez posebne bolezniki; včasih je vime s krvjo zalito, ker je vime vneto; včasih se mlečne žležice zalijejo z mezvo, ki se strdi in trdino vimenu napravi; včasih se vneto vime začne gnojiti in notranji gnoj je vzrok, da je vime oteklo.

Kako se spozna, da je zastano mleko vzrok otekline?

Le v prvem začetku, to je prvi dan je le samo zastalo mleko lahko vzrok napetega vimena, ki je veliko, pa še posebno boleče in vroče. Kmalu potem pa, ko mleko v vimenu zastane, če je bilo premastno in pregosto in ga dekla ni do dobrega izmolzla, začne se vnetje ali prisad.

Kako se spozna vnetje ali prisad? Vime je tu pa tam ali na polovico ali celo napeto, vroče, rdeče, boleče. K hudemu vnetju pritisne kmalu vročnica, to je

